

Nr 46.

Av fröken **Hesselgren**, om anslag till undervisning i hushållsgöromål vid vissa allmänna läroverk.

Vid den nya skolreformens genomförande framöfls ofta betydelsen av, att de praktiska läroämnena och sporten bleve en behövlig motvikt mot ett ensidigt teoretiskt arbete under en för lärjungarnas kroppsliga utveckling så betydelsefull tid som skolåren.

Det kan därför vara ägnat att förvåna att ett i dessa avseenden så viktigt ämne som hushållsgöromål strukits från schemat i de samrealskolor och högre allmänna läroverk, som infört denna undervisning då dessa öppnades för flickor. Denna åtgärd motiveras visserligen med behovet att spara. Med allt erkännande av det nödvändiga i att för närvarande söka så mycket som möjligt nedbringa det allmänna kostnader, måste man dock fråga sig om en sådan åtgärd verkligen kan anses vara en klok sparsamhets politik.

Enligt uppgift har ämnet varit infört i 14 dylika skolor, varaf 2 högre läroverk för flickor, och anslag till detsamma har under läsåret 1931—1932 utgått med 6,000 kronor. En indragning av detta lilla belopp torde ej kunna sägas medföra någon väsentlig besparing för statskassan. Däremot har för de kvinnliga lärjungarna i dessa skolor denna undervisnings nedläggande med säkerhet varit till skada. »Dessa lärjungar», säger svenska skolkökslärarinnornas förening i en skrivelse till Kungl. Maj:t i denna fråga, »som komma till läroverken från folkskolans fjärde eller sjätte klass, ha ej tidigare fått någon undervisning på området och torde måhända i flertalet fall ej heller senare komma i åtnjutande av sådan undervisning, såvida de ej övergå till praktiska utbildningsvägar. Just för dessa förstnämnda elever, vilka sedermera ägna sig åt teoretiska studier eller välja affärsbanor av olika slag, är det emellertid av särskild vikt, att redan vid den egentliga skolundervisningen tillfälle erbjudes dem att få en grundläggande kurs i husligt arbete.

En dylik möjlighet erbjudes ock inom alla övriga skolformer, såväl kommunala, folk- och fortsättningsskolor, högre folkskolor, kommunala mellanskolor och flickskolor — som enskilda högre flickskolor. Även i vissa statens egna skolor lämnas sådan undervisning, nämligen i statens normalskola för flickor och folkskoleseminariernas övningsskolor. Det synes med hänsyn härtill så mycket mer anmärkningsvärt och beklagligt, att undervisningen i hushållsgöromål indragits i de statsläroverk av förut berörda slag, där den redan igångsatts, och att dess införande som ordinarie undervisningsämne i dessa läroanstalter uppskjutits på obestämd tid. Statens skolor borde väl dock utgöra ett föredöme för andra skolor, även när det gäller skolans praktiska ämnen, vilka eljest i nutida uppfattning tillmätas så stor betydelse för ungdomens uppfostran såväl som för dess fysiska och andliga utveckling.

I stället inträffar nu det förhållandet, att å en ort där tidigare den enda högre skolformen utgjorts av en kommunal mellanskola eller en högre flickskola och där denna skola förstatligats, respektive ersatts av samrealskola, skolans kvinnliga lärjungar berövas den möjlighet till deltagande i undervisning i hushållsgöromål de tidigare åtnjutit.»

Från flera håll har framhållits att flickorna själva och deras föräldrar mycket beklaga, att de måste avvara denna undervisning, som flickorna i allmänhet äro mycket intresserade av och som just utgjort ett välbehövt avbrott i det stillasittande skolarbetet.

Givetvis vore det ur synpunkten av ämnets betydelse att önska, att dylik undervisning infördes i alla de allmänna läroverk och realskolor, där flickor undervisas. Få praktiska läroämnen torde kunna i så hög grad som detta förena en för livet nyttig kunskap med en för den kroppsliga utvecklingen välgörande omväxling och rörlighet. Även för pojkar skulle den säkert ur båda synpunkterna vara av nytta, om man får döma av de lyckade experiment, som gjorts härmed i vissa kommunalskolor i Stockholm och annorstädes. Emellertid torde det vara utsiktslöst att under nuvarande depressionstid söka utverka medel till sådan undervisning vid alla dessa skolor. Så mycket mera av betydelse är det att under tiden kunna fortsätta det redan påbörjade experimentet med sådan undervisning i denna nya skolform.

Lokaler och undervisningsmaterial har med mer eller mindre kostnader anskaffats, skolorna själva äro angelägna om att få fortsätta, skolöverstyrelsen tillstyrker och statens utgifter härför skulle inskränka sig till den relativt lilla summan av 6,000 kronor.

På grund av vad som här anförts får undertecknad härmed hemställa,

att riksdagen ville bevilja ett anslag av 6,000 kronor till återupptagandet av undervisningen i hushållsgöromål vid de 14 samrealskolor och högre läroverk, där sådan undervisning meddelades under läsåret 1931—1932 samt

att förty ordinarie reservationsanslaget till allmänna läroverken

nu	8,768,000 kronor
höjes med.....	70,200 »
till.....	8,839,000 »

Stockholm den 20 januari 1934.

Kerstin Hesselgren.